

Коломинова О. О. Методологические основы составления Программы итогового контроля учебных результатов по английскому языку учащихся начальной школы.

В статье рассматривается проблема создания Программы итогового контроля учебных результатов по английскому языку в начальной школе. Анализируются ее функции: нормативно-контролирующая, развивающе-воспитательная и функция управления учебно-воспитательным процессом. Исследуется итоговый контроль в аспекте целеполагания. Рассматриваются объекты итоговой оценки результатов учащихся начальной школы в овладении английским языком.

Ключевые слова: итоговый контроль, учебные результаты, учащиеся начальной школы, объекты контроля, англоязычная коммуникативная компетенция.

Kolominova O. Methodological Framework For Creating Programme Of Final Testing Primary School Learners' English Language Achievements.

The article deals with the issue of creating programme for final testing primary school learners' English language achievements. Its main functions (normative-testing, developing-educational and the function of learning-educational process management) are analyzed. The final testing is investigated through the perspective of learning goals. Primary school learners' final testing objectives are specified.

Keywords: final testing, learning achievements, primary school learners, main focus for testing, English language communicative competence.

Котьяк В. В.

**Кіровоградський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка, Кіровоград**

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ТСЕХАМ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕКТОРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Для комп'ютеризованої тестової системи ректорського контролю рівня залишкових знань не критичним є розвинений статистичний апарат, а основна увага для таких систем повинна зосереджуватися на гнучкій системі управління користувачами, багаторівневій структурі банку тестових завдань та можливості проведення тестування одночасно для великої кількості студентів. Стаття присвячена розгляду питань пов'язаних з організацією та проведенням ректорського контролю рівня залишкових знань у вищих педагогічних навчальних закладах з використанням системи ТСЕхат.

Ключові слова: система ТСЕхат, ректорський контроль, рівень залишкових знань, тестовий контроль, критеріально-орієнтовані тести.

Контроль залишкових знань або ректорський контроль – проводиться після складання підсумкового контролю з певної нормативної дисципліни на початку наступного семестру. Метою контролю залишкових знань є визначення результативності опанування програми навчальної дисципліни, а також порівняння рівня здобутих студентами знань на різних етапах навчання, відповідність форм та методів, що застосовувались під час викладання дисципліни.

Ректорський контроль якості навчання є особливою формою внутрішнього контролю, який проводиться з метою:

- визначення ефективності використання форм і методів викладання науково-педагогічними працівниками навчальних дисциплін;
- перевірки якості навчального процесу на кафедрах та рівня викладання навчальних дисциплін окремими науково-педагогічними працівниками.
- належної підготовки для проходження ліцензійних і акредитаційних процедур;
- отримання інформації про характер пізнавальної діяльності, рівень самостійності і активності студентів;
- оцінки рівня залишкових знань з навчальної дисципліни з наступним аналізом та

узагальненням;

– забезпечення максимально об'єктивного оцінювання знань студентів;

Використання комп'ютеризованих систем тестування дозволяє забезпечити високий рівень об'єктивності та оперативно обробляти великі обсяги інформації.

Проблеми комп'ютерного контролю знань зазвичай розглядається в двох аспектах: методичному та технічному [1].

Методичні аспекти контролю знань пов'язані з вирішенням педагогічних і психологічних питань, тобто організація контролю розглядається з погляду дидактики.

Технічний аспект зв'язаний, насамперед, з проблемою реалізації планованого контролю знань, з вибором відповідного алгоритму для оцінки контрольних робіт.

Вибір комп'ютеризованих систем для організації та проведення ректорських контрольних робіт повинен охоплювати якомога більше варіантів методичних та технічних аспектів їх організації.

Незважаючи на велику кількість доступного до використання програмного забезпечення для організації та проведення тестування, найбільша увага в педагогічній та методичній літературі приділена VLE Moodle. В межах даного дослідження розглянемо веб-орієнтовану систему комп'ютеризованого тестового контролю навчальних досягнень TSExam.

Питанню оцінювання знань присвячена значна кількість досліджень, наукових праць у вітчизняній та зарубіжній педагогіці. Можна виділити декілька напрямків таких досліджень: моніторинг якості освіти (О. Байназарова, О. Локшина, О. Ляшенко, А. Сбруева); розробка сучасних інноваційних технологій оцінювання знань (В. Мадзігон, В. Бочарнікова, Т. Ільїна, С. Різниченко, О. Романовський, Л. Романишина, Р. Барро, Б. Блум, С. Докінз, Е. Льюїс); теоретичні підходи до оцінювання знань студентів (Л. Артемчук, І. Булах, Г. Костюк, В. Кремень, І. Кулібаба, Є. Перовський); педагогічні аспекти цієї проблеми вивчали та аналізували Ш. Амонашвілі, С. Близнюк, В. Паламарчук, В. Полонський, С. Подмазін, І. Морев.

Таким чином, методичний аспект комп'ютерного контролю знань описаний досить добре, хоча в сфері практичного застосування, як правило, увага зосереджена на використанні VLE Moodle, а питанням поєднання комп'ютеризованого та "паперового" способу проведення ректорського контролю приділено незначну увагу.

Мета статті полягає в дослідженні особливостей організації та проведення ректорського контролю рівня залишкових знань у вищих педагогічних навчальних закладах з використанням системи TSExam.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження проводилось у рамках проекту „Використання системи TSExam (програмне забезпечення для створення та управління онлайн-тестами та екзаменами) для організації ректорського контролю якості підготовки фахівців у КДПУ ім. В. Винниченка.”

Під час дослідження використовувались такі методи: аналіз теоретичних джерел з проблем організації контролю залишкових знань, вивчення й узагальнення передового досвіду організації застосування інформаційних технологій для вимірювання залишкових знань студентів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У якості базової платформи для проведення ректорського контролю було обрано систему TSExam.

TSExam – платформи- та мово незалежне програмне забезпечення призначене для створення, проведення та управління тестами. Система вільнорозповсюджувана (ліцензія GNU - AGPL v.3) з відкритим вихідним кодом написаним мовою PHP та використовує для збереження MySQL бази даних. Таким чином ні сама система ні необхідне для її функціонування програмне забезпечення не вимагає фінансових вкладень для не комерційного використання.

Основні переваги системи:

- вільнорозповсюджувана з відкритим вихідним кодом;
- платформонезалежна;
- банк тестових завдань має структурований вид: модулі, теми, завдання;
- підтримує можливість “паперового” тестування;
- має підсистеми імпорту тестових завдань;
- має підсистеми імпорту користувачів та генерації сесійних паролів.

Для більшої гнучкості та сумісності з іншими системами комп'ютерного тестування, системами електронного навчання чи існуючими базами завдань, TCEXAM містить засоби для імпорту та експорту користувачів, тестових завдань та результатів тестування використовуючи відкриті формати: CSV (Comma Separated Values), XML (eXtensible Markup Language) та PDF (Portable Document Format). Детальні результати в PDF форматі можуть автоматично надсилатися електронною поштою кожному учаснику.

Розглянемо можливості системи TCEXAM у розрізі вимог до організації та проведення ректорського контролю у тестовій формі.

В педагогічному оцінюванні існує два підходи до розробки тестів [4]:

- нормативно-орієнтований;
- критеріально-орієнтований.

Як зазначає М. Б. Челишкова, тест, створений в рамках критеріально-орієнтованого підходу, дає можливість отримати: “повну і об'єктивну інформацію про навчальні досягнення кожного учня окремо і групи студентів; порівняти знання, вміння і навички учня з вимогами, закладеними в державних освітніх стандартах; відібрати студентів, які досягли планованого рівня підготовленості; оцінити ефективність різних програм навчання” [3].

Таким чином до тесту, для проведення ректорського контролю знань, застосовуються всі класичні вимоги до критеріально-орієнтованих тестів.

В основному, використовується шкала відсотків з вибраним одним (або декількома) критеріальним балом. Особлива увага приділяється методиці оптимального вибору критеріального балу (або балів).

Розподіл індивідуальних балів довільний, в більшості випадків асиметричний.

Рівень деталізації області змісту – докладний. Автори тесту розробляють специфікацію тесту, що включає всі елементи змісту. По цій докладній специфікації розробляються завдання. Для розробки завдань використовується координатний та фасетний методи. В основу координатного методу може бути покладена важливість тем та таксономія Блума, або розподіл за трьома когнітивними рівнями відповідно до рекомендацій IEA TIMMS [5].

Рівень трудності і розрізняюча здатність завдань не є істотним чинником включення до складу тесту, або навпаки виключення з нього. Головна умова відбору завдань – це їх конгруентність специфікації і елементу змісту. Статистичні характеристики тестових завдань використовуються для складання паралельних форм тесту і для вибору оптимального критеріального балу.

Нормативна група студентів не є необхідною. Індивідуальний бал студента інтерпретується по відношенню до частки навчального матеріалу успішно ним засвоєного. Найчастіше бал студента відображає відсоток правильно виконаних завдань і виражається в шкалі відсотків.

Надійність тесту оцінюється ступенем постійності ухвалення рішення “залік – незалік” при двократному тестуванні, або при поділу тесту на частини. Для цього заповнюється таблиця сполучення результатів “2x2” і обчислюється фі-коефіцієнт кореляції, а також каппа-коефіцієнт узгодженості.

Особлива увага приділяється змістовній валідності. У разі ухвалення важливих рішень за наслідками тестування досліджуються критеріальна і конструктивна валідність.

Використання системи TSExam.

Враховуючи вище викладене, можна визначити, що для комп'ютеризованої тестової системи ректорського контролю рівня залишкових знань не критичним є розвинений статистичний апарат. Основна увага для таких систем повинна зосереджуватися на гнучкій системі управління користувачами, багаторівневій структурі банку тестових завдань та можливості проведення тестування одночасно для великої кількості студентів.

Робота з користувачами.

В системі працювати можуть лише зареєстровані користувачі. Доступ до складових системи надається відповідно до рівня, який виставляється індивідуально кожному користувачу. Також, для організації зручної роботи з користувачами та можливості надання доступу до тестів існує можливість створення груп.

При створенні груп рекомендуємо користуватися наступним правилом: у назві групи повинно бути вказано факультет, спеціальність, рік вступу та порядковий номер групи. Такий принцип дозволить не редагувати назви груп кожного року.

Наприклад: фізико-математичний факультет, спеціальність математика, рік вступу 2012, група 4 матиме назву ФМ-М-12-4.

В цьому ж розділі передбачено можливість генерування нових паролів для вибраної групи. Після генерування паролів список користувачів групи разом з паролями буде відображено на екрані та буде відображено посилання для завантаження цього списку. Таким чином можна запобігти проблеми невчасної реєстрації, "забування" паролів, передачі облікового запису іншому студенту.

Є два варіанти роботи з користувачами: створення облікових записів користувачів вручну та імпорт користувачів у форматі XML чи CSV.

В системі передбачено три варіанти імпорту користувачів: у форматі XML та два варіанти у форматі CSV. В базовій конфігурації наявні два варіанти: XML та CSV. Ці варіанти передбачають створення файлу з повним переліком полів і не допускають пропусків, чим створюють значні незручності для імпорту.

Варіант CSV2 створено для полегшення імпорту користувачів. Файл для імпорту може бути створений у Microsoft Excel Open чи Office Calc. У вказаних табличних процесорах необхідно створити таблицю з чотирьох колонок: прізвище, ім'я та по-батькові, номер залікової книжки (використовується у якості ідентифікатора), група. Зберегти таблицю необхідно у форматі CSV. Потім створений файл можна завантажити в систему TSExam вибравши тип CSV2 [2].

Структура банку тестових завдань.

В першу чергу потрібно створити модуль, в межах модуля можна створювати будь-яку кількість тем, в темі довільну кількість питань і кожне питання може мати будь-яку кількість варіантів відповідей.

Рис. 1. Структура банку питань

При створенні тесту можна використовувати довільну кількість питань з довільної кількості тем. До тесту можуть бути включені питання не лише з різних тем, а і з різних модулів. Таким чином з банку питань можна створювати тематичні тести, модульні чи підсумкові на основі декількох модулів.

Створення тесту

При створенні тесту необхідно вказати назву тесту, його опис, дату та час початку та закінчення тестування та загальний час відведений на тестування. Обмеження доступу до

Якщо у вказаній темі є питання що відповідають всім заданим параметрам, вони будуть додані до тесту.

В цьому ж вікні знаходиться блок для формування “паперових” варіантів тесту – оффлайн PDF тести. Вказуємо необхідну кількість варіантів та натискаємо кнопку “генерувати”. Буде створено PDF документ готовий до друку. Тестовий зошит формується з двох частин: робочого зошита та бланку відповідей для автоматизованої обробки (рис. 2).

Після виконання тесту, останні дві сторінки робочого зошита (сторінка з QR-кодом та бланк з відповідями) повинні бути відскановані та завантажені до системи. Розпізнавання та збереження результатів виконується системою автоматично. Передбачено два способи імпорту сканованих результатів: кожного користувача окремо, та масове завантаження з папки на сервері.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Здійснення педагогічного моніторингу у вищих навчальних закладах з використанням відповідного інструментарію сприятиме підвищенню ефективності навчального процесу.

Використання веб-орієнтованої системи ТСExam дозволяє вирішувати питання масового, як комп'ютеризованого так і “паперового” тестування завдяки розвиненій підсистемі роботи з користувачами, багаторівневому банку тестових завдань та підтримці автоматизованої обробки результатів “паперового” тестування.

Серед недоліків використання вказаної системи для організації контролю рівня залишкових знань, можна відмітити досить слабку підсистему статистичної обробки результатів тестування.

В подальших дослідженнях стосовно організації та проведення ректорського контролю слід звернути увагу на методику розробки тестових завдань відповідно до рекомендацій IEA TIMMS.

Використана література:

1. Аванесов В. С. Теоретические основы разработки заданий в тестовой форме: учеб. пос. / В. С. Аванесов. – М. : МГТА, 1995. – 95 с.
2. Андронатій П. І. Комп'ютерні технології в освітніх вимірюваннях: навчально-методичний посібник / П. І. Андронатій, В. В. Котьяк. – Кіровоград: Видавець Лисенко В. Ф., 2011. – 144 с.
3. Звонников В. И. Современные средства оценивания результатов обучения / В. И. Звонников, М. Б. Челышкова // Учеб. пособие для студ. высших учебных заведений. – М. : “Академия”, 2007. – 224 с.
4. Канівець Т. М. Основи педагогічного оцінювання: [навчально-методичний посібник] / Т. М. Канівець. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2012. – 102 с.
5. Вимірювання в освіті: підручник / за редакцією О. В. Авраменко. – Кіровоград: Видавець Лисенко В. Ф., 2011. – 360 с.

Котьяк В. В. Использование системы ТСExam для организации ректорского контроля качества подготовки специалистов.

Для компьютеризованной тестовой системы ректорского контроля уровня остаточных знаний не критическим является развитой статистический аппарат, а основное внимание для таких систем должно сосредоточиваться на гибкой системе управления пользователями, многоуровневой структуре банка тестовых заданий и возможности проведения тестирования одновременно для большого количества студентов. Статья посвящена рассмотрению вопросов связанных с организацией и проведением ректорского контроля уровня остаточных знаний в высших педагогических учебных заведениях с использованием системы ТСExam.

Ключевые слова: система ТСExam, ректорский контроль, уровень остаточных знаний, тестовый контроль, критериально-ориентированные тесты.

Kotyak V. V. TSEexam system for rector's control the quality of training.

For computerized test system for Rector's control level of residual knowledge is not critical statistical apparatus and main attention for such systems should focus on a flexible user management

system, a multi-bank structure of tasks and possibilities of testing simultaneously for a large number of students. The article is devoted to the issues related to the organization and conduct of Rector's control the level of residual knowledge in higher educational institutions using the system TCExam.

Keywords: TCExam, rectorial control, level of residual knowledges, test control, criterion-oriented tests.

Лашевська Г. А.
Інститут педагогіки НАПН України,
Український центр оцінювання якості освіти
(Київ, Україна)

ПРО КОМПЕТЕНТІСНО-ЗОРІЄНТОВАНІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ УЖИТКОВОГО СПРЯМУВАННЯ

У сучасних умовах метою шкільної хімічної освіти стає формування компетентної особистості засобами навчального предмета. Одним зі шляхів її досягнення є поєднання навчального хімічного експерименту ужиткового спрямування з компетентісно-зорієнтованими тестовими завданнями.

Ключові слова: навчальний експеримент, ужиткова хімія, компетентність, тестові завдання, проектування.

У новому Державному стандарті базової і повної середньої освіти одним із найважливіших завдань освітньої галузі “Природознавство” в основній школі визначено забезпечення засвоєння учнями знань про речовини та їхні перетворення, хімічні закони і методи дослідження, навички безпечного поводження з речовинами, формування ставлення до екологічних проблем і розуміння хімічної картини світу, уміння оцінювати роль хімії у виробництві та житті людини [3].

Аналіз результатів участі України в міжнародному дослідженні якості природничо-математичної освіти учнів 8 класів “TIMSS–2011” засвідчив, що вони поліпшилися порівняно з результатами “TIMSS–2007” [1, с. 40, 45, 57, 78, 114, 116, 117, 121, 129, 136, 146, 152]. Найбільше зростання виявлено за результатами виконання завдань групи “Знання”, спрямованих на використання знань у стандартних ситуаціях. Найнижче – за результатами виконання завдань групи “Застосування”, під час розв’язування яких потрібно було застосувати знання у змінених ситуаціях. Це свідчить про недостатню сформованість в учнів основної школи життєвої компетентності, уміння опрацьовувати інформацію, і, як наслідок, вільно використовувати здобуті знання для аналізу нестандартних ситуацій, розв’язування практичних завдань. Саме на це мають зважати проектувальники змісту хімічної освіти в основній школі. Адже, на думку В. Краєвського, шкільна освіта готує до життя яким воно є так, що людина виявляється здатною здійснювати власний внесок у цей порядок, аж до його реформування [4, с. 43, 44].

Орієнтація на формування ключових компетентностей потребує не лише зміни стратегії та технологій навчання, а й способів оцінювання освітніх результатів учнів – як внутрішніх, так і зовнішніх. Затверджені нові орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти потребують конкретизації задля уникнення неоднозначності – різного трактування всіма учасниками процесу оцінювання (адміністрацією, учителем, учнями, батьками) [6].

Виявлені суперечності між компетентісним підходом в освіті й переважання знаннево-зорієнтованих навчальних матеріалів, вимогами до навчальних досягнень учнів і критеріями їхнього оцінювання становлять педагогічну проблему.

Аналіз останніх досліджень з проблематики роботи засвідчив, що дидактичні